

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO	22. IX 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	28-2/15-3/13
VEŠTAČKA VEZA	
EPA:	902 XXV
SARACENICA:	PRILOG

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Skupštine

N/r g-dina Ranka Krivokapića

Podgorica 22.09.2015. godine

Na osnovu člana 148 poslovnika Skupštine, na **Predlog zakona o zdravstvenom osiguranju** podnosimo sljedeće amandmane:

Amandman I

U članu 5 Predloga zakona u stavu 1 tački 2 riječi „70%“ zamjenjuju se riječima: „50%“
 U tački 2 poslije riječi: „penzijsko-invalidskog osiguranja“ dodaju riječi: „koje u sadejstvu sa različitim barijerama u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu može otežati puno i efektivno učešće ovog lica u ovoj oblasti na osnovu jednakosti sa drugima;”

Obrazloženje:

Postojeća definicija lica sa invaliditetom u Predlogu Zakona o zdravstvenom osiguranju je veoma sužena i diskriminatorna prema velikom broju osoba sa invaliditetom. Ona je suprotno Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom, jer ne posmatra osobe sa invaliditetom u duhu koncepta ljudskih prava, već u duhu medicinskog modela. Naime, invaliditet ne zavisi samo od toga da li neko ima oštećenje, već da li se suočava sa barijerama i da li ga sadejstvo oštećenja i barijera dovodi u neravnopravan položaj u odnosu na druge.

S tim u vezi, ovaj Zakon treba da propiše povoljnosti za osobe sa invaliditetom u smislu kompenzatornih prava zbog suočavanja s brojnim barijerama u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, a ne kao što je to slučaj u postojećoj odredbi člana 5 tačke 2, da propisuje „povlastice zbog invalidnosti“. Ograničavanje pojma lica sa invaliditetom na ona lica koja imaju najmanje 70% oštećenja bi dovelo do toga da mnoge osobe s invaliditetom koje se suočavaju sa barijerama u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu (npr. osobe niskog rasta) ne mogu da ostvare kompenzatorna prava u oblasti zdravstvenog osiguranja.

Amandman II

U članu 16 Predloga zakona stav 1 u tački 6 riječi „koja imaju oštećenja mišića i neuromišićne bolesti, plegični sindrom, oštećenje sluha, vida i govora sa više od 70% tjelesnog oštećenja, intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, autistične poremećaje, psihoze, epilepsiju“ brišu se

U tački 6 riječi „ autistične poremećaje“ zamjenjuju se riječju “autizam”.

U tački 17 poslije riječi „djeteta do desete godine života“ dodaju riječi: „djeteta do 18 godina koje ima invaliditet i lica sa invaliditetom”

U tački 17 riječi „djece do 18 godina života. u ustanovama za specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju. koja imaju oštećenja mišića i neuromuskularne bolesti, plegični sindrom, oštećenje sluha, vida i govora sa više od 70% tjelesnog oštećenja, intelektualni invaliditet sa IQ 69 i manje, autistične poremećaje, psihoze i epilepsiju” brišu se.

Obrazloženje:

Predloženom izmjenom tačke 6 člana 16 će se izbjeći diskriminacija osoba sa invaliditetom po osnovu vrste oštećenja, kao i diskriminatorna i omalovažavajuća terminologija. Nabranje vrsta oboljenja i oštećenja, koja su osnov za ostvarivanje prava na stomatološku zaštitu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, može dovesti do onemogućavanja mnogih osoba sa invaliditetom da ostvare ovo pravo. Ovo bi predstavljalo direktno kršenje člana 25 stava 1 Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom, u kome se kaže:

„Države potpisnice priznaju da sva lica sa invaliditetom imaju pravo na uživanje najvišeg mogućeg standarda zdravlja bez diskriminacije po osnovu invalidnosti.” Naime, nadležne komisije za procjenu oštećenja i utvrđivanje statusa osobe sa invaliditetom mogu utvrditi postojanje invaliditeta u određenom procentu i u slučajevima koji nisu obuhvaćeni odredbom člana 16 tačka 6 Predloga zakona. Takođe neophodno je u ovaj Zakon inkorporirati terminologiju koja ne vrijeđa i ne ponižava osobe sa invaliditetom, tj. ne tretira ih kao osobe sa poremećajima.

Pratilac djetetu sa invaliditetom potreban je i u bolnici, a ne samo u ustanovi za specijalizovanu rehabilitaciju, i to u ništa manjoj mjeri. Osim djeci do 18 godina života pratilac je neophodan i mnogim odraslim licima sa invaliditetom, te stoga treba spriječiti diskriminaciju po osnovu godina starosti u ostvarivanju ovog prava.

Amandman III

U članu 18 Predloga Zakona stav 1 tačka 12 briše se.

Postojeća tačka 13 postaje tačka 12.

Obrazloženje:

Tačku 12 stava 1 člana 18 Predloga zakona treba brisati, jer propisuje da se troškovi smještaja i ishrane pratioaca lica sa određenim vrstama invaliditeta pokrivaju u iznosu od 80%. Naime, licima sa invaliditetom je nemoguće ostvariti zdravstvenu zaštitu u bolnici ili ustanovi za specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju bez pratioca, te je pokrivanje troškova njegove ishrane i smještaja u ovim zdravstvenim ustanovama direktno ograničavanje prava na zdravstven zaštitu licima sa invaliditetom. Stoga se troškovi smještaja i ishrane pratioca za lica sa 50 i više procenata invaliditeta trebaju u potpunosti pokrивati iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Amandman IV

U članu 19 Predloga zakona stav 1 tačka 10 „mijenja se i glasi:

„10) licima sa invaliditetom.”.

U stavu 2 Predloga zakona riječi „intelektualnog invaliditeta sa IQ 69 i manje, autističnih poremećaja, epilepsije, multiple skleroze, mišićne distrofije, cerebralne paralize, paraplegije i kvadriplegije, i urođenih nedostataka gornjih ili donjih ekstremiteta, smetnji u razvoju,” brišu se.

Objasnenje:

100% oštećenje vida ili sluha ne može biti „veći invaliditet“ od npr. stoprocentnog fizičkog oštećenja. Takođe, nepravedno je osobama sa oštećenjem vida i osobama sa oštećenjem sluha i govora pokrivati troškove zdravstvene zaštite i sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja u svakom slučaju, a pojedinim kategorijama osoba s invaliditetom samo u slučaju liječenja osnovnog oboljenja (član 19 stav 2). Iz navedenih razloga potrebno je obezbijediti svim licima sa invaliditetom sa najmanje 50% oštećenja ovo kompenzatorno pravo. Smatramo da ovo ne bi bio preveliki finansijski teret za državu, s obzirom da je članom 19 tačkom 8 Predloga zakona zagarantovala ovo pravo svim borcima, vojnim invalidima, civilnim invalidima rata, članovima njihovih porodica, korisnicima prava na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja boraca, kao i žrtvama kasetne municije, bez obzira na stepen i vrstu njihovog invaliditeta.

Amandman V

U članu 20 Predloga zakona stav 1 u tački 5 Predloga Zakona riječi: „sa najmanje 70% tjelesnog oštećenja” brišu se.

U tački 6 riječi: „epilepsije, multiple skleroze, mišićne distrofije, cerebralne paralize, paraplegije i kvadriplegije” i „licima sa urođenim nedostatkom gornjih ili donjih ekstremiteta, licima sa fizičkim i intelektualnim poteškoćama u rastu i razvoju,” brišu se.

Objasnenje:

Postojeća odredba u Predlogu Zakona diskriminiše veliki broj osoba sa invaliditetom po osnovu stepena invaliditeta u ostvarenju potrebnog obima prava iz zdravstvene zaštite, što nije slučaj sa vojnim invalidima i civilnim invalidima rata (član 20 tačka 4). Ovo bi dovelo do toga da bi veoma mali broj osoba sa invaliditetom mogao da ostvari onaj obim prava iz zdravstvene zaštite koji bi im omogućio održavanje njihovog zdravstvenog stanja na zadovoljavajućem nivou.

Predloženom izmjenom bi se povećao broj osoba s invaliditetom koje mogu ostvariti zadovoljavajući obim prava iz zdravstvene zaštite, a koje bi bile prioritet u utvrđivanju obima prava i standarda zdravstvene zaštite što povećava usklađenost sa propisanim obavezama u Članu 25 Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom.

Amandman VI

U članu 25 Predloga zakona stav 1 u tački 5 Predloga zakona riječi „i člana 18 stav 1 tačka 12” brišu se.

Obrazloženje:

Kako smo predložili da se troškovi zdravstvenih usluga definišu članom 15 i 16 i pokrivaju u punom iznosu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja za djecu i lica sa invaliditetom sa najmanje 50 % oštećenja, upravo amandmanski djelujući na član 18, to se u odredbi tačke 5 člana 25 treba pozvati samo na član 16 stav 1 tačka 17, za koji smo predložili da se njime propiše da se troškovi pratioca djeteta i lica sa invaliditetom pokrivaju u punom iznosu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Amandman VII

U članu 28 Predloga zakona stav 1 mijenja se i glasi:

„Pravo na zdravstvenu zaštitu iz člana 26 ovog zakona imaju osiguranici I članovi njihovih užih porodica, ako je prije njihovog odlaska u inoanstvo utvrđeno da ne boluju od akutnih bolesti za koje je potrebno duže ili stalno liječenje, odnosno da se osigurano lice ne nalazi u stanju koje bi ubrzo po dolasku u inostranstvo zahtijevalo duže liječenje, odnosno smještaj u stacionarnu zdravstvenu ustanovu.“

U stavu 2 riječi „ili hroničnog“ brišu se.

Obrazloženje:

Uskraćivanje zdravstvene zaštite i sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za vrijeme boravka u inostranstvu za lica sa hroničnim oboljenjima bi predstavljalo drastičnu diskriminaciju po osnovu zdravstvenog stanja i invaliditeta i onemogućavanja velikog broja osoba s invaliditetom (čiji je invaliditet posljedica hroničnog oboljenja) da ravnopravno kao i drugi ostvaruju prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za vrijeme boravka u inostranstvo. Ovo je u potpunosti u suprotnosti sa Konvencijom UN-a o pravima osoba sa invaliditetom koja u Članu 25 zahtijeva od država preduzimanje mjera za uživanje najvišeg mogućeg standarda zdravlja bez diskriminacije po osnovu invaliditeta u ostvarivanju prava na zdravstveno osiguranje.

Amandman VIII

U članu 38 Predloga zakona stav 3 posle riječi „(liječenja prijetjećeg abortusa),“ dodaju se riječi: „kao i za lica sa invaliditetom“.

Obrazloženje:

Poslodavci, i pored olakšica i subvencija koje mogu ostvariti na osnovu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, i dalje zapošljavaju mali broj osoba s invaliditetom. Zbog toga se i ovim Zakonom treba propisati podsticajne mjere i olakšice poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom u smislu isplate naknade zarade usljed privremene spriječenosti za rad od prvog dana te spriječenosti zaposlenog s invaliditetom.

Amandman IX

U članu 40 Predloga zakona stavu 4 riječi „epilepsije, multipleskleroze, mišićne distrofije, cerebralne paralize, paraplegije i kvadriplegije,“ brišu se.

U stavu 5 Predloga zakona riječi „ licima sa urođenim nedostatkom gornjih ili donjih ekstremiteta, slijepim i gluvoonijemim licima” zamjenjuju se riječima: “Licima sa invaliditetom”.

Obrazloženje:

Naknadu zarade usljed privremene spriječenosti za rad treba obezbijediti u 100 % iznosu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, bez obzira po kojem osnovu je utvrđena privremena spriječenost za rad svim licima sa invaliditetom, u smislu ovog Zakona. Smatramo diskriminirajućim prema mnogim osobama s invaliditetom da se samo osobama s urođenim nedostatkom donjih i gornjih ekstremiteta, osobama sa oštećenjem vida i osobama sa oštećenjem sluha i govora garantuje ovo pravo.

100% oštećenje vida ili sluha ne može biti „veći invaliditet“ od npr.stoprocentnog fizičkog oštećenja, kao ni to što nedostatak ekstremiteta od rođenja ne može biti „teži invaliditet“ od stečenog nedostatka ekstremiteta. Iz navedenih razloga potrebno je obezbijediti svim licima s invaliditetom sa najmanje 50% oštećenja ovo kompenzatorno pravo, kako kategorijama lica sa invaliditetom kojima se članom 40 stavom 4 garantuje ovo pravo samo u slučaju privremene spriječenosti za rad zbog liječenja osnovne bolesti i stanja, tako i onim koji nijesu obuhvaćeni članom 40 stavom 4 i 5.

Amandman X

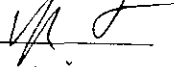
U član 52 Predloga zakona stav 1 riječi ” bez donošenja “ zamjenjuju se riječima: “ donošenjem”.

Obrazloženje:

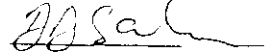
Apsurdno je da se o nečijim pravima i interesima odlučuje bez donošenja rješenja. Fond kao državna institucija je dužna da odlučuje po pravilima upravnog postupka, pa samim tim i da odlučuje rješenjem. Ovo je slučaj u svim oblastima kojima se odlučuje o pravima, obavezama i interesima građana, pa samim tim treba biti i slučaj u jednoj od najvažnijih oblasti za građane – obavezno zdravstveno osiguranje i zdravstvena zaštita. Samo u izuzetno hitnim situacijama može se dozvoliti odlučivanje bez donošenja rešenja, te to treba da bude izuzetak, a ne pravilo.

Poslanici:

Srdan Perić

Dzavid Šabović

Branka Bošnjak

Radosav Nišavić

